

FELSŐ-ZEMPLÉN

TARSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:
Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:
Fő-utca 220 szám.

ELŐFIZETESI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor. negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fl.

Kéziratok nem adnak vissza.
Bérmegtelen levelek nem fogadotnak el.
Nyílt-tér soronként 40 fl.

KIADÓHIVATAL:
Hova az előfizetések, hirdetések és nyílttér-
díjak küldendők:
Landesman B. könyvnyomdája.

Megjegyzések

Sulyovszky István ur észrevételeire.

Irtá: **Holló Andor.**

Sulyovszky István ur e lap hasábjain a Nagy-Mihályon felállítandó gymnasiumra és az annak szükségességét hangoztató, ugyancsak e lapban megjelent cikkemre észrevételeket tett közzé.

Ambár ez észrevételek belső tartalmukat illetőleg eme nagyjelentőségű kulturális intézmény felállításában akadályt nem képezhetnek, mégis — tekintve azt, hogy eme észrevételek oly férfiutól erednek, ki Nagy-Mihály városának mindennemű életkérdéseit a polgárság nagy rokonszenve, messze vidékek lakóinak is feltétlen tisztelete mellett éveken keresztül lankadatlan buzgalommal, páratlan szakértelemmel s főleg óriási szeretettel és lelkesedéssel intézte, miután eme észrevételek ily férfiutól erednek, — kötelességem azokkal szemben meg nem ingattott, erejükből mit sem vesztett érveimet az igazság világitása mellett újból felmutatni, hogy a tekintély erejének jelen esetben lankasztó hatását az igazság legyőzhetetlen erejével ellensúlyozzam.

Hogy a »helyi viszonyokban járatlan« vagyok, abban az észrevételek írójának igaza van; de egyebekben aligha.

Nem én vagyok például tájékozatlan akkor, mikor azt állítottam és állítom, hogy a gymnasium tervezői a nagymihályi polgárságtól tervek megvalósítására pénzáldozatot nem kívánnak. Nem azért nem kívánnak, mint

ha abban a hitben ringatóznának, hogy kulturális intézményeket pénzáldozat nélkül is létre lehetne hozni — bár Sulyovszky István ur nagy tetterejének és agítálásának az elemi iskolák létesítésénél sikerült erre is példát mutatni. — hanem azért nem kérnek pénzáldozatot, mert a pénzt ők maguk, a tervezők már összeadták, összeadták azok, a kik a gymnasiumot létesíteni akarják, másrésztől e tőkét tandíjfizetés által szilárdítani és gyobbitani kötelezték magokat azok, a kik gyermekeiket ebben a középiskolában óhadják kiképeztetni. A tervezők által eddig adott hazafias adományok összege évi 1000 koronára rug. Szakértők által megvizsgált és helyesnek talált számítások szerint ez az összeg a már biztosított tanulók tandíjaival együtt a szintén szakértőleg reálizált költségelőirányzatot teljesen fedezi.

De nehogy szavaimat mások is félreértsék úgy, mint a hogy láthatólag Sulyovszky István ur is félreértette, kifejezést kell adnom ama feltevésnek, hogy a tervezők a kulturális és hazafias intézmények iránt önzetlenül lelkesedőknek eme alap erősítésére irányuló nemes működésével szemben mindenesetre a halás elismerés álláspontjára helyezkednének.

Bár a helyi viszonyokkal ismeretlenül, de tudom, hogy négy gymnasium sokkal több általános műveltséget ad, mint bármely más hasonló számú tanfolyamból álló középiskola, tudom azt is, hogy a latin nyelv tudása miatt soha senkinek haja szála meg nem görbült, ellenkezőleg, sok olyan pálya

van, melyen a latin nyelv tudása elengedhetetlen kellék, s így a gymnasium minden más középiskolának előnyeit egyesíti.

Tudom — bátor a helyi viszonyokkal ismeretlenül, hogy a szakiskolák bármelyikének felállítása a gymnasium felállításánál nem megfelelőbb. Nemcsak azért, mert egy szakiskola a kiképzést kereső ifjak csekély hányadát elégíti ki, hanem azért is, mert a szakiskolák előzetes középiskolai kiképzést igényelnek, melyet városunk legtöbb ifjának nem áll módjában helyi középiskola hiánya miatt megszerezni. Már a természetes egymásután is mutatja a középiskola előbbvalóságát.

Leányiskoláról a gymnasiummal szemben szólni sem lehet. Először is azért, mert bármily jelentőséget is tulajdonítok a leányok műveltsége fejlesztésének, nem zárkozhatom el azon tény elől, hogy minden népnél, minden nemzetnél a társadalmi és gazdasági élet minden fázisában, az emberiség fejlődésének minden korszakában a vezető szerep a férfiakat illette, sehol sem tartották a leányiskola felállítását a középiskola felállításánál előbbvalónak.

Azt a bizonyos »beteges ambíciót« sokkal inkább fejlesztené egy leányiskola, mert a legtöbb polgárnak leányát viszonyai nem a hármas szabályokhoz és Archimedes törvényéhez utalják, hanem a háztartás el látásához és vezetéséhez, a hol én egy szerény igényű polgár leányának igazi hivatását a helyi viszonyok ismerete nélkül látom.

Hivatkozás történik arra, hogy a gym-

TÁRCA.

Rablógyilkossági kísérlet.

Irtá: **Serédi Jenő**

Ez volt a címe annak az ujdonságnak, mely egy lap hírei között nemrég helyet foglalt. A tulbuzgó riporter kikutatta az esetet, megírta ezt mohón, feldiszipette fantáziájának élénk színeivel s az olvasó közönség háborzongató ideglázzal olvasta a ritkított betűkkel szedett rémes hírt, mely szólott egy vén gazemberről, ki az éj sötétjében baitaval támadt egy védtelen asszonyra, hogy őt megölje s néhány krajcárt érő vagyonát tőle elrabolja.

Mi is tudunk valamit a dologról, hadd mondjuk el mi is, miként történt az eset.

Szekeres Mihály napok óta mogorván járt a dolga után. Azaz csak járt volna a szegény, na talál olyanra, aki megszánja s a végezni valóját reá bizza. De éppen az volt a baj, hogy hiába járt házról-házra, hiába szólta be az ismerősökhöz, nem bíztak rá sehol semmi munkát.

— Eredj haza Miska bácsi s fekdűj le — mondogatták neki. Sárga a képed mint a viasz, reszket a kezéd mintha a hideg rázna, beteg vagy, fekdűj le.

— Beteg a bolond eszetek, de nem én — felelte ő morogva. Persze, hogy sárga a képed, reszket a kezem, hisz nem vagyok már mai gyerek. Nincsen semmi bajom, én mondom, az asszony is mondja.

Egyet ántott a vállán, behuzta a nyakát a rongyos sztre mögé s dörmögve ment odébb.

Bizony-bizony csak vánszorgás volt az. Mintha valami luzta volna le a lábait mélyen

a föld alá, nehezen nyögve lépegetett előre, fázósan huzta össze magán a foltos szűrét, fáradtan támaszkodott az ut mentén álló téli zuzmarával fedett vén fákhöz, hogy ismét s ismét kipihenje magát.

Törődött, de azért még csak élete delén álló ember volt. Azokhoz a szegény munkásokhoz tartozott, kik nehéz napszámmal keresik meg napról-napra sovány kenyerüket. De azért ő meg volt a sorsával elégedve. Megkereste kenyerét, mindennap jutott annak is, aki pár év előtt oda állt hozzá, hogy megossa vele a szegénységét.

Szekeres Mihály füttyörészve indult el mindennap a dolga után, mert tudta, hogy van neki is gondviselője. Igaz, hogy nem az oltár előtt fogadott neki örök hűséget, csak úgy állt vele össze, mint a többiek, akinek nem jut pénz lagzira, papa, de azért megbecsülték egymást, mint a hogy a hasonló szegény emberek közt szokás. Majd ha szaporodik a pénz-mag, jutálnak abból a papnak is s megtartják a lagzit, a mint dukál. Addig is jobb lesz, ha csak úgy amugy kipróbálják egymást. Sokan teszik, miért ne tennék ők is?!

Bekességben multak a napok. Szekeres Mihály szorgalmas, dolgozó ember volt, hazavitte hűségesen keresetét az asszonyhoz, aki megfőzte neki rendszeren az ebédjét s ami maradt a pénzesekéből, hát azt gondosan félre rakta a lagzira. Idővel aztán cifra ládára s tellett, fehér ingváll, terka kendő, nyalka csizma, piros szoknya huzódott meg benne. Honnan tellett, miből tellett a gazda bizony nem kérdezte.

— Takarékos az asszony jut a keresetből mindenne, marad is.

Pedig bizony az asszony nem igen erőltette meg magát a dologgal. Sovány, vértelen

asszonyka volt, midőn Szekeres Mihály összeállt vele, hát azt mondta neki, hogy csak végezze ő a házi teendőket, nem azért vette magához, hogy az asszony dolgozzék ő érte. A szegény emberek közt is akad olyan talán inkább, mint a módosok között, aki megbecsüli, megkiméli az asszonyt. S hogy megkimélte, meg is volt ennek nonsokára az eredménye. A sovány vértelen asszonyt megerősítette a rendes élet, s Szekeres Mihálynak mind nagyobb öröme tellett benne. Nem volt az szerelem, a mi az asszonyhoz fűzte, hiszen a szerelemhez már egy kicsit vén legény is volt ő kigyelme, de mint mondani szokta, »jól állhatta ki« az asszonyt. S éppen ezért szemet is hunyt előtte, ha látta, hogy ő bizony nem igen keresi a dolgot, csak őt küldi mindig utána, maga pedig inkább szomszédolni járt. S lassan lassan mindinkább megtelt a cifra láda, hanem annál inkább soványabbak lettek az ebédek.

— Nem baj, a gymrunkba ugy se lát senki — mondogatta magában Szekeres Mihály — inkább akkor lássanak rajtunk valamit, ha a lagzit tartjuk.

S dolgozott, dolgozott a vén Mihály megfeszített erővel, hogy kedvében járjon az asszonynak, aki gyűjtötte a ruhát, meg a pénzesekét is, persze mindent a lagzira.

Bolond vén ember, a te lelkedet is behálóztá az asszonyi furfang, nem ismered te se az asszonyt!

Egy napon aztán bekopogtatott Szekeres Mihályhoz a szegény emberek réme, a betegség. Egy darabig, mint a többi szegény ember, »lábon huzta a bajt«; majd hozatott a »nagy boltból« keserű sőt, álkörmöst meg holmi szív-erősítőt, megitta a szomszédok orvosságát is, mely itt-ott egyik másik betegnél felmaradt, akinek a betegsége — már mint ezt a jó szom-

nasium tanulónak 90%-a tudományos pályára lép. Az a 90% kétséges, mert alapját nem tények képezik, hanem a tanulóknak bejelentett szándéka, mely sok esetben nem is komoly, sok esetben megváltoztattatik. De ha helyes ez adat, inkább örvendetes, mert hisz az érettségi vizsgálatot tevőknek céljuk csak a tudományos pálya lehet.

Már pedig az a 90% nem a gymnasiumba belépett gyerekekre, hanem az érettségi vizsgálatot már letett tanulókra vonatkozik. Tudnunk kell, hogy a vidéki gymnasiumok első osztályába (párhuzamos osztályok lévén) átlag 100 tanuló iratkozik be. Ez a szám lassan fogyva tartja magát, és a IV. illetve V. osztályban hirtelen leszökik 30-ra; hová lettek ezek az ifjak? Kereskedői, ipari vagy földművelési pályára léptek! A 30 ifju 90%-a lép tudományos pályára, tehát 27, vagyis az *algymnasium* tanulónak számát átlag 70-nek számítva ezeknek csak 38%-a lép tudományos pályára. A gymnasium felállításának hátrányokat tulajdonítani sem a helyi, sem a statisztikai viszonyokból kiindulólak nem lehet.

De előnyeit sem lehet elhomályosítani. Hogy a szülőkre nézve 200 koronás tandíj mellett is nagy megtakarítás, hogy a forgalmat emeli, hogy a városba pénz hoz, azt tagadni nem lehet. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a nem nagymihályi illetőségű tanulók csak 100 korona tandíjat fizetnek és hogy a díjmentes oktatásban itt is részesülendek a szegényebb sorsúak, még pedig az iskola anyagi megszilárdulásával arányosan fokozott mértékben.

Nem lehet egy kulturális intézmény megvalósításának lehetőségét elegendő alap nélkül kétségbe vonni. Wlassics miniszternek idézett nyilatkozata, hogy t. i. *algymnasiumokat* felállítani nem fog, csupán állami iskolákra vonatkozhatik. Ez a miniszteri elhatározás helyes lehet és a tudományos pályák tultermelését a rettegésig fokozni alkalmas. De a nagymihályi mozgalom abban-hagyására nem alkalmas. Mert köztudomásu, hogy az 1890. XXX. t. cz. szerint a nyilvánossági jog minden magángymnasiumnak

feltétlenül megadandó, ha az évi költségvetés, tanrend és a tanárok bejelentése kapcsán kérelmeztek. A magyar korona által szentesített törvényt egy miniszter irányzata meg nem változtathatja.

A mi a helyiséget illeti, nem egy gymnasium van bérházban. Egygyel több lesz. A berendezés: padok, táblák, képek, taneszközök beszerzése a költségelőirányzatba be van illesztve, a mit hangsúlyozás nélkül fel lehet tételni komoly tervezőkről.

Nincs okunk a gymnasium fenmaradásában sem kételkedni, mert hiszen az mindenütt tapasztalható, hogy a tanulók száma minden tanintézetben évről-évre emelkedik s a ki a gymnasiumnak csak csendes részvétet előlegez, az minden esetre sötét színben látja a jövőt.

Talán felesleges is mondanom, hogy bízom, erősen bízom az eszme diadalában. Herkules már a bölcsőben életveszélyes támadásnak volt kitéve; és győzött Herkules, hatalmas óriássá lett és nehéz feladatokat teljesített!

Nagyságos Uram! Ön örök halála kötelezte le önmaga iránt Nagymihály városát. Az Ön érdemei nagyok, hervadhatatlanok, közügyek iránti szeretete hódolatot parancsoló. Ön egyesíté magában a jó polgár legszebb erőnyeit. Ön kijelölte az utat, melyen más polgároknak bár az Öné mellett eltörpülő tehetségökkel haladniuk kell. És ők csakugyan ezt teszik!

Önre nem mondható el az a régi igazság: nemo profeta in sua patria. Ön lelkesítő, teremő, alkotó próféta volt, a míg patriájában volt. Legyen most is lelkesítő, teremő, alkotó próféta!

K R Ö N J K A.

Gymnasium még embrió,
Alig kelt ki petéje,
Máris sok lelkes cikkirő,
Méhében nyakát szegte

Az ügy kívánatosága
Alig vonva kétségbe,
Mégis akad gáncsolókra
Szóval, tollal széltebe'

— Üres már a láda, — mondogatta neki napról-napra az asszony — eladtam már a tarka viganómat is, nem győzőm én azt a sek orvosságot.

Hej, pedig, dehogya adta, dehogya adta! A jó szomszédok gondoskodtak arról, hogy megtudja a beteg ember, hova vándorolnak a kándók, meg a ruhák.

— Más fészket keres már az asszony — mondogatták neki; megunta már kendet. Összeszűrte már a levelet Kerekes Ferivel, viszi oda előre a »stafirugót«, amit kend szerzett neki.

Nem akarta hinni, de az asszony napról-napra több szót vágott a szemébe.

— Haragszik mert nem akar kend meghalni, sugták ismét a fülebe. — Se nem él, se nem hal, miért kinlódik olyan sokká?

A láz gyötörte a beteg testet, mindinkább megbizonyosodó gyanu emésztette a lelkét. Látta már, tudta már, hogy az asszony a halálát várja.

De még nem szólt, nagyon odanőtt már a lelkéhez az asszony, nem akar meghalni; élni fog, dolgozni fog, megváltozik minden.

S fel is kelt az ágyból, vánszorogva indult a szokott útjára, hogy már dolgozni, keresni fog, mert már bírja.

— Nincs már egy harapás kenyérünk se; ha ma sem híz kend semmit, úgy eszik, ahogy dolgozik — morgott rá az asszony.

S bizony nem hozott. Sajnálta a beteg embert mindenütt, itt is, ott is, ott is adták volna neki egy kis harapni valót, ha elfogadja, de koldus alamizsna neki nem kellett.

Dörnyögve indult haza, vissza, mint már több nap óta, üres kézzel, napról-napra betegben.

Egyiknél: mert nincsen fia,
S mert lánya van amannak;
A harmadiknak nagy baja,
Hogy nélküle mozognak.

A pénzes sok vezér-alak,
S egyéb köztéri bácsik,
Jó lőtávoból hallgatnak,
Közügynek nem tekintik.

Az eszmének dicső voltát
Elismerik kegyesen,
De annak támogatását
Nem ígéri szívesen,

Krasznahorkáról is küldtek
Egy vezérczikk labdacsojt;
Bár innét is mást reméltek:
E g y e b e t — nem tanácsot!

... J.

VEGYES HIREK.

— *Matolay Etele* vármegyének köztisztelőben álló ősz alispánja állásáról leköszönt. 35 évi lelkiismeretes munkálkodás után kérte nyugdíját, melyet teljes összegében szó nélkül meg is szavazott a nyugdíjaválasztmány.

Matolay Etele a közügyek önzetlen munkása, puritán jellemű ember volt, szívjósága közismeretű és ezen tulajdonságai szerezték meg számára azt a rajongó szeretetet, melylyel az egész vármegye közönsége körülvette.

Érdemeit más alkalommal fogjuk kellően méltatni s most hogy pihenésre készül, kívánjuk hogy a jól teljesített kötelesség tudata édesítse meg öreg napjait. Isten áldja, Isten védje őt.

— *Nyugdíjazás.* A vármegye nyugdíjválasztmánya *Arnóthfalvy* Tivadar megyei főpénztárost 1903. évi január hó 1-vel kezdődő igényjogosultsággal saját kérelmére nyugdíjazta.

— *Eljegyzés* *Widder* Herman a *Widder* és *Társ* budapesti cég baltája, néhai *Widder* Lázár nagymihályi volt terménykereskedő fia, e hó 9 én Budapesten eljegyezte *Rosenfeld* Etelka kislányt.

— *Uj gőzmalom.* *Löwensohn* Armin, a sztárai uradalom birtokosa Sztáran új gőzmalmost épített, mely még ez év folyamán kész. Az új malom mely teljesen modern berendezésű a vidéknek nagy hasznára válik; Sztára és vidékén sáros időben ugyszólván járhatatlanok az utak s bizony nagy könnyebülésére fog válni a gazdaságoknak ha nem kell oly messzire mennie örleményeivel.

Késő este volt már, mire odaért szegény viskójához; zárva volt az ajtó, zörgetett. Az asszony morogva nyitott ajtót.

— No, van-e valami?

— Az, a mi tegnap volt. Azt mondják: beteg vagyok, nem bíznak rám semmit.

— No hát akkor le is ut, fel is ut, mehet kend ahova tetszik. Én nem szegődtem kendhez betegapolónak, — pattant fel mérgesen az asszony s becsapta az ajtót.

Szekeres Mihály megtántorodott; megcsapta a szoba meleg levegője, mely a nyitott ajtón át feléje áramlott, s átjárta fáradt, beteg testét, de a másik pillanatban a becsapott ajtó észre térítette.

— Ne boldogoz asszony! — Érzem, hogy le kell pihennem, új erőt ad az álom, holnap több szerencsém lesz. Bocsáss be!

— Semmi közöm kendhez — hallatszott belülről. Olyan naplopónak utca van a helye. Fagyjon meg!

Szekeres Mihály nagyot rugott az ajtón. Az asszony előre tolta ugyan benn a rekeszt, de a gyöngye korhadt fa szertesét hullott a lőkésre.

A ház melege ismét átjárta a beteg embert. Mintha megrészegítette volna. A hidegtől megfagyott tagjain kejes érzés futott át, azonban szívta be a meleg levegőt s ledobta a szűrét.

— Megfagyjak? Szeretnéd ugye? Te egész nap a meleg kemencét bujod, én meg megfagyjak? ... Te ... kutya! ...

Az asszony előtt állt. A láz tüze gyult ki szemében, eszébe jutott az asszony viselkedése, a szomszédok sutiogása s az eddig elfojtott keserűség egyszerre tört ki belőle.

— **Kortés mozgalmak.** Az alispáni állás december hó 29 én lesz betöltve, ezzel kapcsolatban több hely jön üresedésbe a melyek elnyerése iránt a kortéskedés már megindult. A december 29 iki közgyűlés egy kis restauráció jellegével fog birni. Az alispáni állásra az egydülű és komoly jelölt, a ki arra a legméltóbb is *Dókus Gyula vármegyei főjegyző* kinek egyhangu megválasztásához kétség sem fér. A főjegyzői tisztiségre *Thuránszky László, Barthos József és Beniczik József* pályáznak, az előjelek szerint *Thuránszky László* lesz a győztes. Több aljegyzői, szolgabírói esetleg fűszolgabírói állás is jön üresedésbe, a melyek mindegyikére sok a pályázó.

— **Kérelem.** A nagymihályi népiskolában ez idő szerint 1300 tanuló részűl erkölcsi nevelésben és szellemi oktatásban. Sajnos azonban, hogy ezen nagyszámu iskolai tanulóknak egy tekintélyes része felotte szegény voltánál fogva, oly fogyatékosan van öltözve, hogy az ez idei kemény tél zordonságát ugyszólván alig bírja elviselni és emiatt heteken át távol marad az iskolától. Es bár ha edzettebb testű tanulók fel is járnak, nincs köszönet benne: mert a mennyit épülnek szellemileg az iskolában, kétszer annyit ront testi szervezetükben a kemény tél. Szánakozással nézi ezt a tanítói testület, miért igaz bizalommal és tiszteletteljes kérelemmel fordul Nagymihály város jó szíviű s áldozatra kész közönségéhez: könyörüljön a hidegtől didergő szegény tanulókon. Tegye azt oly módon, hogy a kinek van viseltes ócska ruhája, vagy csak némileg is használható ócska cipője, küldesse el az iskola igazgatójának avagy tudassa vele adományozó szándékát, és akkor majd ő gondoskodik a felajánlott ócska ruha elviteléséről. A tanítói testületnek majd gondja lesz, hogy az összegyűjtött ruha a gyermekek nagyságához képest megválasztva, szükség esetén átalakítva a szegény tanulók közt kiosztassák.

Az áll. isk. igazgatósdg.

Pályázat. A munkási egyházmegye kormányja a tőke terebasi kántori állásra pályázatot hirdet. A javadalmazás természetben, lakás és melléképületek, 6 hold föld, ágybér és stola jövedelem címén mintegy 500 korona díjazással jár. A pályázatok december hó 21-éig adandók be.

— **Betörései lopás.** Abarán e hó 9-én éjjel két helyen is betörték és mindenütt kisebb nagyobb lopást követtek el, különösen a baromfi dalmálták meg a tolvajok, több mint 100 darabot vittek el. A csendőrség a kis-ráskai cigányokat gyanúsítja és közülük többet le is tartóztatott.

— **Szükséges tájékozásul.** Annnyival is inkább, mert e részben már többen az érdeklődők közül hibás dátumot használtak, szükségesnek tartjuk tudomásul adni, hogy *Andrássy Dénesné* grófné

— Elzárod előlem az ajtó? Hát ki ebben a házban a gazda? Ki dolgozott rád eddig? Ki vette a rongyaidat? Te... kutya!...

Felémelte az öklét, egy lépést tett az asszony felé, ki dacosan, kihívóan nézett a szemé közé. Ettől a beteg embertől csak nem ijed meg, hiszen csak hálni jár belé a lélek. A doktor is azt mondta, hogy olyan gyógyíthatatlan betegsége van, elhuzza egy ideig, lehet, hogy soká is (hiszen éppen az a baj, hogy már nagyon is sokáig húzza.)

— Vigyázzon kend! Hozzám ne érjen! — feleslet vissza dacosan. — Ott az üres láda, ha azt is irigyl, megette már ugyanis, ami benne volt.

— Hazudsz! Elhörtad a szeretődhez. Nekem száraz kenyér se jutott. Tudok mindent. — Érje be vele, ha tudja!...

A beteg ember felordított: — Torkig vagyok kenddel. Elég volt már a nyomorúságból — felelte vállat vonva az asszony.

Felkapta kendjét és ajtó felé indult.

— Boldoguljon, a hogy tud. Nekem se istém, se füstöm kend. Engem nem lát többet.

Szekeres Mihály egy ugrással az ajtónál termett. A fektelen düh erőt öntötte a beteg testbe. Látta már, hogy az asszony csak ürügyet keres a távozásra. Nem tarthatja vissza, hiszen nem a hitese felesége. Amolyan cudar, 5 is, mint a többi. Elhagyja, mert ráunt. Felragadta a földön heverő fejszét, magasra emelte, és úgy állt ott az asszony előtt lázban égő, villogó szemekkel.

— Meghalsz!

Az asszony hátrált, de nem ijedt meg. Ni hogy reszket a beteg keze, nincs abban az em-

mindannyiunk nagy bánatára és igazi gyászára folyó 1902. évi október hó 26-án este hunyt el az Urban. Szolgáljon ez az értesítésünk mindazoknak helyes utbaigazításul, a kik a dátumra nézve tisztában nincsenek, arról való értesülésük téves, noha annak pontosságát és hitelességét birniok szűkséges.

— **A hideg áldozatai.** A Bártfa és környékén uralkodó szigorú hidegnek már két áldozata is van. Tudósítónk jelenti, hogy egy *Bohinszky* nevű ács, aki Kapin községből Bártfára i. y. kezezt, utközben megfagyott. Ugyanez a sors érte *Sachs András* belejoci földbírtokos is a bártfai országoton.

— **Műkedvelői előadás Varannón.** A varannói műkedvelő társaság legközelebb a „Buborék” című darabot hozza színre. A műkedvelői előadás iránt élénk az érdeklődés. A méltánylendő mozgalom élén *Diószeghy János* áll.

— **Furcsa enyhítő körülmény.** Egy munkácsi kereskedő a kassai kir. illetőtábla ítélete ellen jelentett be semmisségi panaszt, akit család bukás miatti elítélt a törvényszék. A védője azért támadta meg a tábla ítéletét, mert a büntetés kiszabásánál a btkv. 92. §-át nem alkalmazta. Az írásban beadott semmisségi panasz indokaiban aztán részletesen elsorolta a fenförgő enyhítő körülményeket és végül szóról-szóra azt mondta: „enyhítő körülmény végül büntetlen előéletem, ez ugyan nem érdem, de ezen körülmény Ung- és Beregben, honnan a hazai büntügyi statisztikának tekintélyes százaléka kerül ki, mindenesetre kell, hogy különös méltatásban részesüljön.”

— **Ingyenes díszmű ajándék.** Aki e címet elolvassa akaratlantul is Amerikára, a kép telenségek hazájára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebről, Budapestről, kél szárnyra e hir. — A „Pesti Napló” Magyarországnak e legrégebbi pártoktól és klikkektől teljesen független, szabad-olvú és szőkikimondó napilapja lepi meg vele karácsonyra olyasmit, ajándékul adván — teljesen ingyen — a gyönyörű kötésű, remek illusztrációkkal díszített „Zichy Mihály Album”-ot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesel bíró művet — melynek az „Athenaeum” kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül — a Pesti Napló új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. Es megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedévre vagy havonként, de megszakitás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

— **Naptárak az 1903-ik évre** nagy választékban kaphatók *Landesman B.* könyv- és papirkereskedésében.

berben egy szikra erő sem. Milyen undok hitvány, gyöngé. Nem olyan mint a másik.

— Félre az utamból!...

Közeledett az ajtóhoz merészen, dacosan Vadul kiáltott rá az ember:

— Megállj, mert meghalsz!...

— Kendé az elsőség!

— Azt hiszed? No lássuk! A halálig gyötört ember kétségbeesett dühe vad erővel tört ki.

Az asszonynak ideje sem maradt a védekezésre. Lehullott a fejsze éppen az arcára.

— A szeretődé ez is!... Ez is... ez is!

Vidd haza neki!... Te kutya... kutya, kutya!...

S ütötte, ütötte, a hol érte, tudta 5 is már hogy mit mivel, fékeveszett szenvedélyel el avval a vak dühvel, mely csak olyan emberer vehet erőt, aki tudja, érti, hogy itt a leszámolás rettentő órája. Aztán kiesett a kezéből a balta és oda rogyott kimerülten az asszony mellé, kit vérbe borulva emeltek fel a földről a segélykiáltásra elősiető emberek.

*

S másnap megjelent az újdondász fentáziájával díszített rémes hir a rablóvilkossági kísérletről, mely szolgált egy vén gazemberről, ki az éj sötétjében baltával támadt egy védtelen asszonyra, hogy őt megölje és néhány krajcárt erő vagyónat tőle elrabolja.

„Szerencse s isten csodája — így végződött a hir, hogy a szerencsétlen áldozatnak csak az arcát sebezte meg több helyen a gyilkos baltája, mely ott hevert, a kifosztott üres ládnál remegve összekapurodó s csakhamar megkötözött rabló mellett.”

CSARNOK.

Egy nagyon szép asszonyhoz.

Irtá: **Fehér holló.**

Nagyságos Asszony, hogyha nem csalódom,
 Ön azt izente tegnap énnekem,
 Hogy én, ki annyi jó rossz verset írok,
 Intézzem önhez egyszer énekem.
 Valóban, Asszonyom, e nagy figyelmet
 Nem érdemeltem öntől meg soha,
 De higgye el, méltó dalt önről írni,
 Ahoz tollam egy kissé ostoba.

Am, hogyha néhány röpké pillanatra
 Kölcsön vehetném Sekspir szellemét,
 Akkor se merném én megénekelni
 Rózsás ajkát és ábrándos szemét.
 Nem merném tenni, óh mert félek öntől,
 Félek, Nagyságos Asszony, higgye meg,
 S ha olykor — bárcsak messziről — csodálom,
 A félelemtől testem megremeg.

Mert ön nagyon szép, azt mindenki tudja,
 Én is tudom s innét a félelem,
 Hisz ha szemem egyszer önön felejem,
 Az eszemet többé meg nem lelem.
 Pedig, ha én Kegyedről verset írnék,
 S az ön nevét leírni kezdeném,
 Itt állna már ön rögtön énelöttem,
 Mint egy tündöklő égi tünemény.

És elmerülnek néma bámulatba,
 Magamba szívniám a lehelletét,
 Szemébe néznék, s akkor venném észre,
 Hogy körülöttem már minden setét.
 S száradt torokkal dülnék, támoiyognék
 Miként reggel a mámoros grizett...
 ... „Mari, az égre kérem, hozzon gyorsan
 Egy nagy pohár nagyon hideg vizet!”

Minek írjak örvöngve önről verset,
 Hiszen már a fejembe szállt a vér,
 S az „örültnek szerelmét” sokkal szebben
 Megírta régen Montepin Xaver.
 Az ön szemé a Scilla és Charybdis,
 Okultam már ez örvények hírére,
 S hiába zeng ott andalító hangon
 Csábító dalt egy esztelen szivér.

Minek bolonduljak még önbe is be,
 Hisz bánatom ugyanis elég nagyok;
 Óh Istenem, hiszen mindenki tudja,
 Hogy már így is... elég bolond vagyok.
 Imádom én nagyon az asszony népet,
 Imádom, ah, de pusztán messziről:
 Kedves a nap de óh nagyon kegyetlen
 Ahoz, a ki hozzá közel kerül.

Szerettem én már annyi lányt és asszonyt,
 S ha Röntgen ur egyszer szivembe néz,
 Látná, miként pihen ott életemetve
 A sok Irén, Jolán, Ilon, Teréz.
 Álmatlan éjeim hiába voltak,
 Amor ur hozzám kisse mostoha,
 „Szeretlek” ezt a szót csak **ajkam** tudja,
Fülem e szót nem hallá még soha!

Én hát, Nagysád, nem írok önhez verset,
 Mert félek öntől, félek óh nagyon;
 S mi több remesak az én bőrvömet félttem,
 Önt is félttem, Nagyságos Asszonyom.
 Mert ugy tudom, ön puha szivű asszony,
 Ki vérző szivet látva megremeg:
 S az ön szívenek vérző fájdalomtól
 Talán az ön szive repedne meg.

Ön szánná enjmem szive legmélyéből,
 De vigasztaljon biz ez nagyon kevés,
 Szerelmét szóktak kérni költe ényben,
 S nem szánalommal teljes könnyezést.
 — De látom, máris a tilosba léptem,
 — Ördög vigye az én fejem esztét —
 Megyek, mert még nagyon eljár a szájam,
 Nagyságos asszony, csokolom kezét!

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RETHY-féle**

pemetefü-cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk, és határozottan RETHY-féleét kerjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

➔ Egy doboz ára 60 fillér. ➔

Csak Réthy-féleét fogadjunk el!

Hirdetmény.

H o m o n n á n

Dr. Toronszky Elek házában
flókot nyitott a

Gálszécsi Takaré- és Hitelpénztár.

Sajószentpéteri

darabos szénre

előjegyzést elfogad bármily
mennyiségre a nmihályi vasuti
teherpénztárnok.

Ára métermázsánként 80 kr. az állomáson.

Glück Mór Nagy-Mihály

ajánlja az

EPERJESI NEPBANK KÁLYHAGYAR
tisztá fehér, barna, zöld, chamois, majolika stb. színű csiszolt

CSERÉPKÁLYHÁIT,

valamint díszes kandalló, kandallós-kályhák és takaréktüzhelyeit.
melyek ez iparágban első helyet foglalnak el és számos kité-
tetésben részesülnek.

Jutányos árak mellett a legsolidabb kivitel biztosítottak.

A kályhák felállítását a gyár kiprobált, szakavatott állítói végzik. — Egész
épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállalom el.

Mintakályhák raktáromban megtekinthetők.

Legjobb minőségű Román és Portland Cément nálam jutányosan beszerezhető.

Az Országos Pályázati Közlöny
utján, mely az országban betöltendő összes áll-
lásokat közli, állást nyerne: ipari és kereske-
delmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tiszt-
viselők, községi jegyzők és jegyzőrnokok, nő-
tisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gya-
kornokok. Előfizetési ára negyedévre 4 korona.
Mutatószámokat 30 fillér beküldése ellené-
ben küld a kiadóhivatal Budapest, Rökk Szilárd
utca 27. — Álláskeresési beigtatásnál minden
szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyílt
térben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő,
mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad
el a kiadóhivatal.

Egy szép mangalica kan Szabó
István urad. tisztartónál Mál-
ezán előnyös ár mellett eladó.

Mellékjövedelem

Intelligens urak foglalkozásukra való
tekintet nélkül, minden állással össze-
térő **mellékjövedelemre** tehetnek szert.

Nem kell hozzá sem szakismeret,
sem nagy fáradság.

Barátaik, ismerőseik körében kell
csak tevékenységet kifejteniök e min-
den kétségen felül tiszteletreméltó **mel-
lékjövedelemi** forrásnak minél nagyobb
mértékben való kiaknázás végett.

Teljes felvilágosítás azonnal adatik.

Akik erre vállalkozni hajlandók küldjék pon-
tos címmel ellátott ajánlataikat, (melyek rög-
tön továbbíthatnak) **Mellékjövedelem** jel. alatt az
„ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ” hirdetési osztályához
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

A PESTI NAPLÓ karácsonyi ajándéka

ZICHY MIHÁLY ALBUM.

A Pesti Napló, a mely eddigelé Madách Ember tragédiáját, Arany
balladát Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy
Sándor Hymy szerelmét remek albumba foglalva és legutóljára a **Költők
Albumát** adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddigienél is nagyobb
szabásu, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiac
is ritkaság számba menő díszművet, a **Zichy Mihály Albumot** szánta olvasóinak
karácsonyi ajándékkul.

Zichy Mihály képeinek válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét
a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban.

Zichy Mihály világhírű művészi termelésének legjavát, **legszebb fest-
ményeit és rajzait** foglalja magában ez a díszmű negyven műlapon, amelyek
mindegyikéhez **legkiválóbb esztétikusaink és műbíráloink** írnak szövegma-
gyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része **gyönyörű színnyo-
másu** lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben.

A negyven pompás műlapot, a kísérő szöveget és Zichy Mihály egyénisé-
gének és változatos életpályájának **regényes rajzát**, valamint Zichy rajza
után készült **gazdag bekötési tábla** foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabásu díszművet az Athenaeum állítja ki. A
Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum ereleti kiadásában 90
korona, a Pesti Napló új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti
Napló minden állandó és öfzetije. Es megkapják díjtalanul azok az öfzetiek is, akik
egész éven át fel, negyélv vagy havonként, ce megszokás nélkül fizetnek elő a
Pesti Naplóra.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Glória“

egjebb és egyszerűbb beeresztő szer
kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekerek stb. bearanyozására.

1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan be-
festésére, 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

6—6

Mindenkor kaphatók:

GLÜCK MÓR cégénél **NAGY-MIHÁLY.**

Nyom. Landesman B. könyvnyomdájában.

Clayton & Shuttleworth
meleggazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút
63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 Mordög,
továbbá járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, kontyolók, kaszáló- és
aratógépek, széngyűjtők, boronák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Rendelés árfejezdék h. kivá-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

**Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.**

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek,
szekskavágók, répvágók,
kukoricza-n orszolók,
darálóok, fel- malmok,
egyeteme a tél-ekék.